

Διαθλασμένο Παλέρμο

Γεώργιος Νικ. Σχορετσανίτης

Γεώργιος Νικ. Σχορετσανίτης

Διαθλασμένο Παλέρμο

Τίτλος: **“Διαθλασμένο Παλέρμο”**

Συγγραφέας: **Γεώργιος Νικ. Σχορετσανίτης**

ISBN: 978-618-80957-5-5

Επίλεκτες Ψηφιακές Εκδόσεις: 24grammata.com

Σειρά: [εν καινώ](#), Αριθμός σειράς: 140

Επιμέλεια: **Ειρήνη Ιωάν. Σουλτάτου**

Τόπος και Χρονολογία πρώτης έκδοσης: Ηράκλειο, 2015

Μέγεθος Αρχείου: 4,9 Mb

Σελίδες:70

Μορφή αρχείου: pdf

Γραμματοσειρά: Constantia

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση δίχως την έγγραφη άδεια του δημιουργού ή του εκδότη

Περιεχόμενα

	σελ.
Η βορειοδυτική γωνία του τρισκέλιου	10
Ο σκληρός μήνας Απρίλης	13
Ιστορικά διαλείμματα	16
Η ιστορία ακόμα είναι εδώ	18
Τα μνημεία είναι για τους ζωντανούς, όχι για τους πεθαμένους	21
Κουάτρο Κάντι	23
Το σικελικό μπαρόκ	27
Η κρήνη της ντροπής	30
Μερκάτο ντέλα Βουτσιρία	34
Τα ζώδια του καθεδρικού ναού του Παλέρμου	37
Το δράμα της Σαντούτσα	43
Τα κρυωμένα αγάλματα της πλατείας Πολυθέαμα	48
Οι μοναχοί με τους καφέ χιτώνες	50
Οι ξανθές μπούκλες της μικρής Ροζαλίας Λομπάρντο	52
Ο προηγμένος ακτινολογικός έλεγχος των υπόγειων ψυχών	56
Το μεγάλο ταξίδι των μουμιών από τις κατακόμβες στο ακτινολογικό εργαστήριο	58
Ο καθεδρικός ναός του Μονρεάλε	60
Δρόμοι και γωνιές του Παλέρμου	65

“ ... Για πάνω από είκοσι πέντε αιώνες κουβαλάμε το βάρος των υπέροχων και ετερογενών πολιτισμών, όλους απ’ έξω, κανένα από τους εαυτούς μας, κανέναν που θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε δικό μας. Αυτή η βία του τοπίου, αυτή η σκληρότητα του κλίματος, αυτή η συνεχής ένταση σε όλα, ακόμα και αυτά τα μνημεία του παρελθόντος, μαγευτικά κι ακόμα ακατανόητα γιατί δεν κατασκευάστηκαν από εμάς και ακόμα στέκονται γύρω μας σαν όμορφα μουγκά φαντάσματα, όλοι αυτοί οι άρχοντες που κατέφτασαν με δύναμη από κάθε κατεύθυνση, που ήταν κάποτε υπάκουοι και μισητοί, και πάντα παρεξηγημένοι, οι εκφράσεις των έργων τέχνης που δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε... όλα αυτά τα πράγματα έχουν σχηματίσει το χαρακτήρα μας, ο οποίος ως εκ τούτου επηρεάζεται από γεγονότα εκτός του ελέγχου μας, καθώς και από ένα τρομακτικό νησιωτικό χαρακτήρα του νου... ”.

Τζουζέπε Τομάζι Ντι Λαμπεντούζα, Ο γατόπαρδος

Η βορειοδυτική γωνία του τρισκέλιου

Το τρισκέλιον, διατείνονται οι ιστορικοί, είναι σύμβολο που αποτελείται από τρεις αλληλοσυνδεόμενες σπείρες, ή τρία λυγισμένα ανθρώπινα πόδια, ή οποιοδήποτε άλλο σύμβολο με τρία σκέλη ή κάποιο τρίπτυχο ή γενικά οτιδήποτε που βρίσκεται σε τριπλή συμμετρική περιστροφή. Η λέξη παραπέμπει σε τρία σκέλη ή τρία πόδια. Το τρισκέλιον ως σύμβολο συναντάται σε πολλούς αρχαίους πολιτισμούς, συμπεριλαμβανομένου του πρώτου γνωστού αστρονομικού ημερολογίου της δύσης στην Ιρλανδία στο δημοφιλές μεγαλιθικό μνημείο του Νιουγκραντζ γύρω στο 3200 π.Χ., σε Μυκοναϊκά αγγεία, σε νόμισμα στην Λυκία, σε στατήρες της Παμφυλίας (στην Άσπενδο, 370-333 π.Χ.) και στην Πισιδία. Σε κάποια ελληνικά πήλινα αγγεία εμφανίζεται ως οικόσημο σε ασπίδες πολεμιστών. Το τρισκέλιον, όμως σήμερα, είναι σύμβολο της Σικελίας, της

Νήσου του Μαν στη Μεγάλη Βρετανία, κι ακόμα της πόλεως Füssen στη Γερμανία.

Ως αρχαίο σύμβολο της Σικελίας, χρονολογείται την εποχή που η Σικελία ήταν μέρος της Μεγάλης Ελλάδας, ως αποικιακή επέκτασή της πέραν του Ιονίου Πελάγους. Ο Πλίνιος ο Πρεσβύτερος αποδίδει την προέλευση του τρισκέλιου της Σικελίας στο τριγωνικό σχήμα του νησιού, της αρχαίας Τριακρίας, που περιελάμβανε τρία ακρωτήρια τα οποία είχαν ίσες αποστάσεις το ένα από το άλλο, σχήμα που παραπέμπει σαφώς σε ισόπλευρο τρίγωνο. Αλλά για να είμαστε απολύτως ειλικρινείς, το σύμβολο εμφανίζεται σε αρκετούς άλλους πολιτισμούς, με πρώτο εκείνον της Μάλτας (4400-3600 π.Χ.), καθώς και αλλού, όπως ήδη αναφέραμε.

Τριπλή συνεπώς χαρά και ικανοποίηση η περιδιάβαση εντός και εκτός των τειχών της ιστορικής πόλης ετούτου του βορειοδυτικού άκρου της μεγάλης νήσου της Σικελίας, κι ας μην ήταν με την αυστηρή έννοια της λέξεως δημιουργηθέν τμήμα της κάποτε Μεγάλης Ελλάδας. Διαθλασμένες εικόνες ξεφεύγουν κάποια στιγμή από τον ψηφιακό κόσμο, ίσως από την περιρρέουσα και θολή διεθνή πολιτική κατάσταση και την ανεξέλεγκτη μετανάστευση η οποία όμως οδηγεί μεγάλες μάζες στα δρομολογηθέντα και προετοιμασμένα εδώ και καιρό νεκροταφεία της Μεσογείου, θέλεις από την ιδιορρυθμία των κατοίκων, πιθανόν από την πολύχρονη ιστορία η οποία είναι πανταχού παρούσα στα μάτια και την καρδιά όλων εδώ.

Η Ευρώπη απεφάσισε εκ των ενόντων με ότι συνεπάγεται αυτό! Οι χώρες του Νότου πρέπει να μετατραπούν σε χώρο αποθήκευσης, νεκρών και ζώντων, ταλαίπωρων και προβληματικών μεταναστών από τη βόρεια Αφρική, τη Μέση Ανατολή και την Ασία, προβληματικούς από κάθε έννοια, οικονομική, θρησκευτική και κοινωνική, για να προστατευθεί τοιουτοτρόπως το κέντρο, δηλαδή ο βορράς, τουτέστιν η καρδιά των ευρωπαϊκών εξελίξεων, κι έτσι η Ελλάδα όπως κι η Ιταλία, κυρίως αυτές, και λιγότερο της ιβηρικής χερσονήσου, πρέπει να επωμισθούν, να σηκώσουν τουτέστιν όλο σχεδόν το βάρος και βεβαίως ανεχθούν τις παρενέργειες των εν λόγω εξελίξεων, παραπέμποντας και αποστέλλοντας την πολυπόθητη και περισπούδαστη ενότητα, όπως έλεγαν

κάποτε στους ευκολόπιστους πάντοτε ιθαγενείς, φυσικά και υπάρχουν κι άλλα επίθετα για χαρακτηρισμό, όπως αποδεικνύει τόσους αιώνες η ιστορία, με την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη στο περιθώριο και στα απάτητα νερά της λήθης, ατομικής και συλλογικής, γιατί όσο και να προσπαθήσεις να συνεχίζεις να εκτοξεύεις το ίδιο ψέμα την ώρα εκείνη που ορισμένοι μεγαλοσχήμονες κάνουν δημοσίως προφορικές εξετάσεις και επιδείξεις εκμάθησης αγγλικής γλώσσας με τη δέουσα και απαιτούμενη σοβαρότητα στα δελτία ειδήσεων των ευρωπαϊκών τηλεοπτικών δεκτών, έστω με κάποιο ύπουλο και τεχνηέντως συγκεκαλυμμένο περιτύλιγμα, κάποτε θα ανακαλυφτείς, γιατί μπορείς να εξαπατήσεις λίγους ή έστω πολλούς για κάποιο χρονικό διάστημα, αλλά δεν μπορείς να τους εξαπατάς συνεχόμενα, παραπέμποντας αναγκαστικά λέξεις όπως 'εταίροι' σε πολυποίκιλες ερμηνείες, αρχαιοελληνικές ως επί το πολύ, αν αποφασίσεις και επιχειρήσεις καταβύθιση στα νερά των σωστών ερμηνειών. Ο Στέφαν Τσβάιχ, ήξερε καλά. Δεν μένει καιρός στην ιστορία για να είναι δίκαιη. Έργο της είναι, αφού είναι μεροληπτική, να αναφέρει τις επιτυχίες, αλλά σπάνια όμως την ηθική τους αξία, γιατί έχει τα μάτια της καρφωμένα στους νικητές κι αφήνει στη σκιά τους αφανισμένους!

Ο σκληρός μήνας Απρίλης

Εημέρωσε μια μέρα αρκούντως ανοιξιάτικη, αλλού όμως σκοτεινή κι αλλού έγχρωμη. Τα λίγα σύννεφα που εισήλθαν τεχνηέντως στο φόντο της φωτογραφίας, δεν φαίνεται πως είναι ικανά να αποτρέψουν το τελικό και ποθούμενο αποτέλεσμα. Οι ολοένα και αυξανόμενες αριθμητικά, υψηλές οικοδομές, κάπου δώδεκα ορόφων αν υπολογίζουμε σωστά, σε τούτη τουλάχιστον τη συνοικία, δεν αφήναν κάποιο, έστω ελάχιστο υποσημαινόμενο, περιθώριο αποτελεσματικότερης θέας από εδώ. Στο βάθος, υποσημαίνεται μερικώς το πανάρχαιο προστατευτικό όρος της πόλεως του Παλέρμο, το γνωστό Πελεγκρίνο. Κατασκευαστικός και οικοδομικός οργανισμός εν εξελίξει, ο οποίος προφανώς φιλοδοξεί να ικανοποιήσει πολυποίκιλες απαιτήσεις μερικών ευκατάστατων ντόπιων, παλιών κατοίκων της ιστορικής πόλης, αστών, επαρχιωτών αλλά και από την ενδοχώρα της μεγαλονήσου και φυσικά κάποια

εκατομμύρια τουριστών από τα βόρεια της ευρωπαϊκής ηπείρου και ίσως και κάποιων τυχερών μεταναστών που θα απασχοληθούν φυσικά σε ότι υποδεέστερο, που ολοένα και ξεφορτώνονται ή καλύτερα περισυλλέγονται εξαθλιωμένοι καθ' οδόν για το άγνωστο όνειρο έξω από το μεγάλης γεωστρατηγικής σημασίας λιμάνι της κεντρικής Μεσογείου. Η αντίπερα κοντινή όχθη της Αφρικανικής ηπείρου φροντίζει προς τούτο με τον καλύτερο και πλέον αποτελεσματικότερο τρόπο.

Απρίλιος μήνας, σκληρός και για τους ποιητές, αυτό είναι κάτι παραπάνω από γνωστό, όμως εδώ δεν υπάρχει ούτε ίχνος περιθωριοποίησης της ποιητικής διάθεσης, ούτε φυσικά και παθολογοανατομική διαπύηση για να σπρώξει πραγματικότητες και ωμές αλήθειες, δίκην αλλότριου σώματος αλύπητα στο περιθώριο του κειμένου, γραπτού και προφορικού, κάποιες οφθαλμοφανείς, φρικιαστικές και επώδυνες κοινωνικές αλήθειες. Καθημερινά ναυαγούν, ξεβράζονται ή καλύτερα και σωστότερα περισυλλέγονται εκατοντάδες, χιλιάδες, άλλοι το κατορθώνουν κι άλλοι να εμφιλοχωρούν, ανώνυμοι πια, στις απόκρυφες σελίδες της ιστορίας, στα μυστικά διαμερίσματα της πανάρχαιας θάλασσας, στα περισσότερα λιμάνια της Σικελίας και της μικρότερης αλλά τόσο ευένδοτης και φιλόξενης Λαμπεντούζα και φυσικά στις σελίδες του έντυπου και ηλεκτρονικού τύπου, ιταλικού και διεθνούς, μαζί βεβαίως με την απαιτούμενη περισπούδαστη σοβαρότητα.

Δυστυχώς λέει, με κάποια ίσως απολογητική ή μοιρολατρική άραγε διάθεση, ποιος ξέρει, ο ακούραστος, ογδόντα και πλέον ετών στην ηλικία αν υπολογίζουμε σήμερα σωστά, κι ακόμα όμως ζωτικός από πάσης πλευράς, πνευματικά, συγγραφικά και εκδοτικά, συνταξιούχος γιατρός καρδιολόγος και συνεχόμενα κι ασταμάτητα λογοτέχνης, ποιητής για λίγο χρόνο και έκτοτε ισόβιος υπηρέτης του πεζού λόγου, αυτής της φόρμας που τόσο αγάπησε και αφοσιώθηκε, Περικλής Σφυρίδης, κάπου μέσα στις σελίδες μιας ογκώδους από κάθε πλευρά και σοβαρής εργασίας, με κριτικές και παρουσιάσεις βιβλίων και πνευματικών ανθρώπων του τόπου του, τουτέστιν της βόρειας Ελλάδας όπου έζησε και συνεχίζει, στις πρόσφατα εκδοθείσες από το Βιβλιοπωλείο της Εστίας, τρίτες και ογκώδεις 'Παραφυάδες' του, τις τελευταίες όπως εξομολογείται γιατί, κι εδώ είναι αταλάντευτος, δεν θα υπάρξουν άλλες, δηλώσεις προφανώς οι

οποίες παραπέμπουν ή οφείλονται στην προχωρημένη βιολογικά ηλικία του φοβούμενος το μοιραίο ή το ξαφνικό, όπως μου εξομολογήθηκε κάποια στιγμή συζητώντας μαζί του, αφού τα βιώματα που προσφέρονται για λογοτεχνική αξιοποίηση από τους καθ' ύλην αρμόδιους, δεν είναι τα χαρούμενα, αλλά δυστυχώς εκείνα που εμπεριέχουν την επώδυνη και τραυματική χροιά!

Ιστορικά διαλείμματα

Πολύ μικρά ομολογουμένως τα διαλείμματα ηρεμίας σε τούτο το νησί. Δεν θα μπορούσε φυσικά να γίνει και αλλιώς! Χρειάζεται να πάρεις μια βαθιά ανάσα κάπου ήσυχα, παράμερα, πριν αρχίσεις την πορεία στο χρόνο. Κάποια παγκάκια προσφέρουν γαλήνη, αλλά όχι και την καλύτερη μορφή ανάπαυσης, αναπόλησης και ραθυμίας. Πολύχρωμα και ελκυστικά στην αρχή, σκληρά όμως αργότερα για τους απαιτητικούς, ψημένη, γυαλισμένη και βαμμένη τερακότα, απευθύνονται σε αφοσιωμένους λάτρεις, αλλά για λίγο δυστυχώς. Κι είναι αναμφισβήτητα κάποιες στιγμές που φαίνεται πως δεν σε αφήνει να ησυχάσεις το μεγάλο νησί. Παραδίπλα υποψίες από συνηθισμένους πρωινούς υγιείς κάκτους, παραγεμίζουν το ήρεμο κατά τα άλλα τοπίο, το βυθό των διψασμένων αμφιβληστροειδών χιτώνων και μερικά δυσπρόσιτα και απόκρυφα βάθη της ψηφιακής κάμερας.

Ο ήλιος και σήμερα θα συμπεριφερθεί ως συνήθως και θα αποδειχτεί στους υπηκόους του, για ακόμα μια φορά, ανελήθτος. Όπως και κάποιες περίοδοι που έγιναν πολύτιμο κτήμα της ιστορίας. “Ολόκληρη η ιστορία του κόσμου μπορεί να συνοψισθεί στο γεγονός ότι όταν ένα έθνος είναι δυνατό, δεν είναι δίκαιο και όταν θέλει να είναι δίκαιο δεν είναι πια δυνατό”, ισχυριζόταν, με κάποια ίσως φιλοσοφική διάθεση, ο βρεττανός πρωθυπουργός Ουίνστον Τσώρτσιλ, και εμείς βεβαίως δεν έχουμε συγκεκριμένους λόγους να μην υιοθετήσουμε, τουλάχιστον κατά ένα μεγάλο ποσοστό, την άποψή του!

Η ιστορία ακόμα είναι εδώ

Αλλεπάλληλα στρώματα, αιώνια θραύσματα ιστορίας αποκαλύπτονται απροκάλυπτα με τη ελάχιστη ανακίνηση και ανακαίνιση, κάτι σαν το αυτόματο ξεφλούδισμα που οδηγεί σε συνθήκες και τεχνοτροπίες πάτσγουερκ τους τοίχους μερικών παραλιακών πολυκατοικιών, από την υγρασία θέλεις, από τον δύστροπο ήλιο, την πολυκαιρία και την αποκάλυψη αργά και βασανιστικά κάτι λεπρών και ηττημένων από τη ζωή αρχιτεκτονικών δομών και προσωπείων τους. Κάποια απλωμένα σεντόνια, κάτι παλιόπανα, ανθεκτικοί μουσαμάδες κάπου-κάπου, πρόχειρα στερεωμένα όλα με καρφιά στους τοίχους των πολυκατοικιών, δεμένα όπου είναι δυνατόν, πάνω από τα μπαλκόνια, δίπλα από τα παράθυρα, μαζί με τη συνήθη μπουγάδα, λύνουν για μερικές ώρες της ημέρας δίκην τέντας, το πρόβλημα της εκ νέου επίθεσης του αλύπητου ήλιου σε κατασκευές, υλικά και ανθρώπους.

Οι σκληροί, λοιπόν, αποφασιστικοί και φιλόδοξοι κατακτητές ήταν πάντοτε εδώ. Κάθε φορά φυσικά κάποιος κέρδιζε. Απαράβατος νόμος! Λαοί από σχεδόν όλες τις περιοχές της Μεσογείου, Έλληνες, Καρχηδόνιοι, Βυζαντινοί, Άραβες, Νορμανδοί, Αραγωνέζοι, Βουρβόνοι, κυρίως έως ότου δοθεί οριστική λύση από τον Τζουζέπε Γκαριμπάλντι το 1860, με την πολυπόθητη και ακόμα ανθεκτική ένωση της Ιταλίας.

Ο παραγκωνισμός της όμως από την κεντρική κυβέρνηση γέννησε και ανάστησε δικά της τέκνα που αποφάσισαν και συνεχίζουν την περαιτέρω πορεία τους μεταξύ των άλλων. Είναι όλοι εκείνοι που ανήκουν, με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο και βαθμό, σε κάποια θέση στην ιεραρχία, κρίκοι συνεχόμενοι μέσα στην πανίσχυρη οργάνωση την οποία όλοι οι ξεναγοί αποφεύγουν να αποκαλέσουν με το όνομά της στις ξεναγήσεις που κάνουν σε τούτο το μεγάλο νησί στα εκατομμύρια, κάπου δεκαπέντε τα υπολογίζουν, ίσως περισσότερα, των ορδών που φτάνουν έως εδώ από τις εσχατιές της Ευρώπης. Ο ήλιος και η θάλασσα αναντικατάστατα πλεονεκτήματα για την περιοχή. Δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο λόγο σίγουρα, ούτε οι ξεναγοί ούτε οι πάσης φύσεως εμπλεκόμενοι στο

τουριστικό προϊόν να δράσουν αυτόνομα. Η πορεία του καθενός, προσωπική, οικογενειακή, κοινωνική και επαγγελματική, δρομολογείται από τη γενικότερη συμπεριφορά του. Οι Σικελοί, εν προκειμένω εκείνοι του Παλέρμο, της πρωτεύουσας του νησιού, ελέγχουν αποφασιστικά τα του οίκου τους, και για να είμαστε ειλικρινείς και ακριβοδίκαιοι, κι ακόμα περισσότερα!

Τα μνημεία είναι για τους ζωντανούς, όχι για τους πεθαμένους

Μια σικελική παροιμία, μεταξύ των πολλών άλλων, ισχυρίζεται ότι, “οι νέοι μιλούν για το τι κάνουν, οι ηλικιωμένοι για ό τι έχουν κάνει και οι ανόητοι γι’ αυτό που έχουν στο μυαλό να κάνουν”, αλλά σε τούτη την πόλη όπως και στις άλλες γωνιές άλλωστε του νησιού, ούτε οι νέοι συζητάνε για το τι κάνουν επί του παρόντος, ούτε οι μεγάλοι για το τι έκαναν στην προηγούμενη ζωή τους, ούτε και οι ανόητοι για το τι σκοπεύουν να κάνουν προσεχώς! Προτιμούν τη χρυσή σιωπή, κι έχουν καθιερώσει τους δικούς τους ορισμούς και όρους γι αυτό, και κάπου-κάπου την ανέγερση ογκωδών γρανιτένιων ή μεταλλικών μνημείων σε μια περίοπτη θέση, όπως το παραπάνω που βρίσκεται σε μια παραλιακή λεωφόρο, κοντά στο στρατηγικής σημασίας, εμπορικό πια σήμερα λιμάνι του Παλέρμου.

Εννοείται ότι θέλουν να τιμήσουν τη μνήμη των νεκρών, παρά το γεγονός ότι ο Γερμανός θεατρικός συγγραφέας, Φρανκ Βέντεκιντ, είχε αντίθετη γνώμη, όταν έλεγε πως, 'Τα μνημεία είναι για τους ζωντανούς, κι όχι για τους πεθαμένους'. Αλλά βέβαια για τη δική του ματιά και άποψη, δεν θα μπορούσε να γίνει κι αλλιώς! Αμοραλισμός, άκρατος αισθησιασμός, ελευθεροστομία, λεσβιακές σχέσεις, σεξουαλικές φαντασιώσεις, προπαγάνδα υπέρ του ελεύθερου έρωτα, αλλά και αφόρητη και νατουραλιστική ειλικρίνεια για τη σεξουαλικότητα και την τυραννία του σεξ, βασιλεύουν στα έργα του Βέντεκιντ. Έχουν άραγε κάποια σχέση όλα αυτά με μερικούς απροσάρμοστους Σικελούς που πήγαν αντίθετα με τον ισχυρό για κάποιους λόγους που εκείνοι ήξεραν καλύτερα; Άλλωστε, για να γίνουμε αφόρητα ειλικρινείς, κάποια στιγμή και τούτο το μνημείο με την πάροδο του χρόνου θα αλλοιωθεί, τουλάχιστον από την ανελέητη μόνιμη παρακείμενη υγρασία!

Κουάτρο Κάντι

Αποτελεί την δημοφιλέστερη πιθανόν πλατεία της πόλης του Παλέρμου. Και πέραν πάσης αμφιβολίας, την κεντρικότερη γεωγραφικά. Στην πραγματικότητα ίσως να μην είναι καν πλατεία, αλλά ένα στρογγυλεμένο τετράγωνο στη διασταύρωση δύο κεντρικών οδών, με αφόρητη κίνηση ειδικά τις μεσημεριανές ώρες. Της Κόρσο Βιτόριο Εμανουέλε και της Βία Μακέντα, το μήκος των οποίων χωρίζει την πόλη σε τέσσερα τμήματα, τα ονόματα των οποίων γνωρίζουν καλά μόνο οι ντόπιοι. Η πρώτη και κεντρικότερη που ακολουθεί την οδό Φοινίκων, ξεκινάει από ψηλά και φτάνει μέχρι κάτω χαμηλά στο λιμάνι. Οι παλιοί ακόμα την ονομάζουν ακόμα Κασάρο, αφού η ιστορία βρίσκεται ακόμα παρούσα. Αλ Καζάρ, την έλεγαν στην εποχή που βρίσκονταν εδώ οι Άραβες, που σημαίνει κάστρο, κι έτσι έμεινε για αρκετούς. Ξεκίνησαν τις επιθέσεις εναντίον της Σικελίας το 827, και κατάφεραν να την κατακτήσουν το 902. Αγάπησαν το νησί με μεγάλη ένταση, κι αυτό άλλωστε είναι εμφανές. Οι Ισπανοί, όμως, προτιμούσαν το όνομα Βία Τολέδο, ως υπενθύμιση σαφώς της μικρής και μακρυνής τους πόλης στα περίχωρα της ισπανικής πρωτεύουσας.

Όπως και να έχει, όμως, ο δρόμος είναι γεμάτος παλιά αρχοντικά, επαύλεις ευγενών, μπαρόκ κατοικίες, ιστορικά παλάτια, εκκλησίες, πλατείες και πύλες. Αναμφίβολα, η ιστορία της πόλης μπορεί να διαβαστεί και με διαφορετικό τρόπο, μέσα από τις διαφορετικές αρχιτεκτονικές δημιουργίες, ρυθμούς και τεχνοτροπίες.

Πολλά από αυτά, ανεκτίμητα πραγματικά στολίδια της ιστορίας, χρήζουν σοβαρής συντήρησης, ειδικής προσοχής και ανακαίνισης, αλλά οι έως τώρα προσπάθειες σκοντάφτουν σε γραφειοκρατικές και άλλες γνωστές και άγνωστες διαδικασίες, τοπικές, κεντρικές και περιφερικές. Κάποια κονδύλια που χορηγήθηκαν στην πόλη, κατέληξαν να εξαφανισθούν σε άγνωστες κατευθύνσεις, κι έτσι επικρατεί η απαραίτητη στασιμότητα. Το Κουάτρο Κάντι, όμως, δηλαδή οι τέσσερις γωνίες, εμφιλοχωρεί και ζωγραφίζει αισθητικά τον περίγυρο του κεντρικού Παλέρμου με τις κυρτές προσόψεις των τεσσάρων γωνιακών κτιρίων. Κρήνες, αγάλματα, στρογγυλεμένες γωνιές σε κάθε μεριά, ελάχιστοι ντόπιοι κι αυτοί προσπερνάνε, και με τους επισκέπτες να επιμένουν να φωτογραφίσουν κάποιες λεπτομέρειες χαμηλά αλλά κυρίως εκεί ψηλά, που χαρακτήριζαν κι έδιναν το προσωπικό, αλλά και επαγγελματικό στίγμα, στους εύπορους κάποτε ιδιοκτήτες τους.

Τα άλογα ζεμένα στις πανέμορφες άμαξες δεν εκπλήσσονται, και περιμένουν υπομονετικά στις σκιερές γωνίες των κτιρίων τους πολυποίκιλους πελάτες τους να τους δείξουν κάποιες ομορφιές της πόλης τους, δεν παρουσιάζουν ούτε δείχνουν κάποια ιδιαίτερη αγωνία και για ετούτη την ημέρα. Έχουν εξασφαλισμένες πέραν πάσης αμφιβολίας, άλλωστε, τις καθημερινές τους πόζες με όλα τα μπιχλιμπίδια πάνω τους και την περίοπτη θέση μέσα στο πάνθεον της μνήμης των επισκεπτών από ετούτη την όμορφη γωνιά της σικελικής μεγαλονήσου.

Το σικελικό μπαρόκ

Η βορειοδυτική πόλη και αναγκαστικά πρωτεύουσα της μεγαλονήσου, κρατάει πεισματικά τους ρυθμούς της. Πολυποίκιλους καθημερινούς, προσωπικούς και κοινωνικούς, αλλά και αισθητικούς και αρχιτεκτονικούς! Όλους εκείνους τους παράγοντες και τις προϋποθέσεις που επηρέασαν τα μέγιστα και άφησαν το δικό τους στίγμα στην πόλη του Παλέρμου με το πέρασμα του χρόνου, από τα βάθη της απύθμενης ιστορίας, ίσαμε σήμερα. Βεβαίως η αρχαία εποχή του ελληνικού αποικισμού, παρέμεινε ενδεικτική για πολλούς αιώνες στους αναλλοίωτους εν πολλοίς σκόρπιους ναούς αφιερωμένους στις πολλές θεότητες που κυριαρχούσαν στο στερέωμα, στα μνημειώδη έργα των προγόνων, και τα θέατρα, ανεκτίμητη πλέον παρακαταθήκη στο μεγάλο ιταλικό και μεσογειακό νησί.

Πολλά από αυτά τα ανεκτίμητα δημιουργήματα εκείνων των πολιτισμένων κατοίκων ή καλύτερα αποίκων, είναι από αισθητικής απόψεως τουλάχιστον ισότιμα, αν όχι ανώτερα από εκείνα της μητέρας πατρίδας στην αντίπερα όχθη του Ιονίου Πελάγους. Φυσικά όλα αυτά τα κομψοτεχνήματα ανευρίσκονται σήμερα, εκτός των ιστών των πόλεων, κάτι που βεβαίως δεν ίσχυε τότε, σε περιοχές φυσικά όμως απείρου και μοναδικού κάλους όπως μόνο οι αρχαίοι πρόγονοι ήξεραν να επιλέξουν, αγναντεύοντας τη θάλασσα και βεβαίως τις αντίπερα όχθες από τις οποίες ξεχύθηκαν και έφτασαν έως εδώ ριζώνοντας για καλά και δημιουργώντας με περισσή ιδιοφυΐα, ίσως καλύτερα μεγαλοφυΐα, κι άλλα πολλά έργα πλην εκείνων που εφάπτονται της καθαρά αρχιτεκτονικής τέχνης και επιστήμης, και τα οποία εμφιλοχωρούν σε άλλα οικόπεδα. Οι επόμενοι αιώνες, όμως, που σημαδεύτηκαν από τους επόμενους κατακτητές, έδωσαν γένεση σε μείξεις πολιτισμών, του βυζαντινού, νορμανδικού και αραβικού ρυθμού, με τελικό αποτέλεσμα, για παράδειγμα, τον χαρακτηριστικό καθεδρικό ναό του Μονρεάλε, σχετικά κοντά στην πόλη.

Όμως, ο δέκατος έβδομος και δέκατος όγδοος αιώνας, χάραξαν την αρχιτεκτονική της πόλης με τις λεπτομέρειες και απεικονίσεις του μπαρόκ, η οποία μάλιστα έφτασε σε τέτοιο υψηλό σημείο αισθητικής, που έμεινε γνωστός ως σικελικό μπαρόκ, με την απαραίτητη φυσικά μείξη ισπανικών επιρροών πάνω στα σικελικά στοιχεία και διακοσμητικά. Αργότερα, τον εικοστό αιώνα, και για τη σημερινή μορφή της πόλης, βοήθησαν και κάποια τρομερά γεγονότα, όπως οι φοβεροί βομβαρδισμοί του 1943, οι οποίοι κατέστρεψαν μεν κάποιες υποδομές, αλλά ταυτόχρονα έδωσαν κίνητρα σε ουκ ολίγους διαπλεκόμενους με παράνομες οργανώσεις και αμφίβολης ποιότητας και μειωμένων εχεγγών κατασκευαστικές και οικοδομικές εταιρείες για να συγκεντρώσουν μερικό πλούτο με ανεξέλεγκτο εν πολλοίς τρόπο. Φυσικά πολλοί έμποροι, πολιτικοί, κι άλλα στελέχη επιχειρήσεων έδωσαν τη δική τους πινελιά πάνω στους τοίχους των σπιτιών, και κάποιοι μάλιστα πρόδιδαν το επάγγελμά τους από το ιδιωτικό τους σήμα κατατεθέν απεικονισμένο στους εξωτερικούς τοίχους των οικιών. Κάποιος θυρεός, ένα σκίτσο, μια σημαία, ένα ματσάκι χόρτα ή ρύζι, αποτυπωμένα πάνω σε άλλες υπέροχες απεικονίσεις σε περίοπτες θέσεις της εισόδου του σπιτιού ή κάποιου εμφανούς στο δρόμο, τοίχου.

Μερικοί ισχυρίζονται και επιμένουν να το λένε και σήμερα, οικόσημο. Και βεβαίως τριγύρω από αυτά, παράθυρα περίτεχνα, μπαλκόνια φτιαγμένα με σφυρήλατο σίδηρο, γύψινες διακοσμήσεις, λεπτό γούστο. Ορισμένα, στο εσωτερικό τους, επιμένουν ακόμα να φιλοξενούν μικρούς κήπους, πετρόχτιστες βρύσες, κρήνες, όμορφα σιντριβάνια, όλα διακοσμημένα με αγάλματα στις γωνίες, δίπλα από υπομονετικά λουλούδια, σαν να θέλουν κάποιες στιγμές να κρυφτούν από τα κλουβιά των πουλιών από πάνω τους. Μαρμάρινες σκάλες ακόμα να περνούν και οδηγούν από το ισόγειο στον πρώτο όροφο, με διαδρόμους και δωμάτια πλούσια διακοσμημένα με χαλιά, τοιχογραφίες και ιστορικούς πίνακες.

Κάποια από αυτά τα σπίτια που παλιότερα ανήκαν σε αριστοκρατικές οικογένειες ήρθαν με τη σειρά τους στην κατοχή άλλων σημερινών ευκατάστατων οικογενειών, κάποια στην κυριαρχία των 'στρεβλωμένων' δημοτικών αρχών, με αποτέλεσμα στις περισσότερες των περιπτώσεων ορισμένα να μείνουν ανεκμετάλλευτα ή χωρίς στοιχειώδη συντήρηση για ικανό χρονικό διάστημα. Μερικά κονδύλια που ήρθαν από την ευρωπαϊκή ένωση και κάποιες άλλες πηγές της γηραιάς ηπείρου, σκορπίστηκαν χωρίς να γίνει κάποιο εμφανές τουλάχιστον έργο αποκατάστασης ή αναστήλωσης και χωρίς τα αναγκαία παραστατικά, και ορισμένοι εξακολουθούν και επιμένουν να κατηγορούν συγκεκριμένους εμπλεκόμενους με τη διαχείρισή τους.

Η κρήνη της ντροπής

Βρίσκεται λίγο ανυψωμένη σε σχέση πάντα με την Βία Μακέντα, τον άλλο πασίγνωστο εμπορικό δρόμο του Παλέρμο. Ίσως για να μπορούν να τη βλέπουν αυτόματα και απρόσκοπτα όσοι ανυποψίαστοι διέρχονται από εκεί. Το ανοιχτό πλατό το λένε Πλατεία Πρετόρια, η οποία και δίνει το όνομά της στην Κρήνη ή Φοντάνα Πρετόρια. Ουσιαστικά σχεδιάστηκε στις αρχές του δέκατου έκτου αιώνα από γλύπτη στην Τοσκάνη και μεταφέρθηκε αργότερα στο σημείο που βρίσκεται. Δεξαμενές, λίμνες σε τρία επίπεδα, κρήνες, μυθολογικά όντα, σειρήνες, αλλά και αγάλματα γυμνά. Παντού νερά να τρέχουν και να θυμίζουν τους τέσσερις ποταμούς του Παλέρμο.

Στην μια άκρη της πλατείας, το δημαρχείο, που στεγάζεται στο Παλάτσο ντέλε Ακίλε. Οι χαϊρέκακοι δεν θα μπορούσαν να δουν κάτι διαφορετικό και ίσως

όφελος σε αυτό το οικοδόμημα. Υπαινίσσονται πιθανώς κάποια ομοιότητα του κτιρίου του Δημαρχείου με την κρήνη της ντροπής, και γι αυτό αρκετοί δημοτικοί άρχοντες, θα έπρεπε να αισθάνονται άσχημα και αυτοί για κάποιες πράξεις τους ή παραλείψεις, εξαρτάται βεβαίως από ποια οπτική γωνία το ατενίζει κάποιος. Κάποτε ο μακρυνός Κικέρων, σχολίαζε ότι ο χειρότερος εχθρός του εαυτού είναι ο ίδιος ο άνθρωπος, κι ίσως το μεγάλο τέκνο του Αρπίνο, να είχε δίκιο. Εν προκειμένω όμως, αμφότερες οι αρχιτεκτονικές δομές ανήκουν στον δέκατο έκτο αιώνα, αν και το δημαρχείο υπέστη πολλές τροποποιήσεις και αναστηλώσεις στην αρχική αυθεντική του εμφάνιση.

Σήμερα, για να ακριβολογούμε, τα γυμνά αγάλματα δε φαίνεται να προκαλούν κανένα. Ίσως μόνο τους αμετανόητους ιστορικούς που συνεχίζουν να ασχολούνται με αλλότρια θέματα, τουτέστιν κάποιους άλλους ανθρώπους, πολιτισμούς και αιώνες, επιβεβαιώνοντας το Γάλλο φιλόσοφο και συγγραφέα, Βολταίρο (1694-1778), όταν εκείνος ισχυριζόταν ότι οι ιστορικοί δεν κάνουν τίποτα άλλο, παρά να είναι πολυλογάδες και να παρενοχλούν τους νεκρούς!

Η κρήνη σαν να ντρέπεται για την παρουσία της εδώ, απωθεί τεχνηέντως τους επισκέπτες, τους αφήνει μακριά της, αφού παραμένει περικυκλωμένη με ισχυρά σιδερένια κάγκελα, τους σπρώχνει πίσω από το Δημαρχείο, θέλοντας να τους δείξει δύο ιστορικές και πανέμορφες εκκλησίες, πάνω στην Πιάτσα Μπελίνι.

Η Μαρτοράνα, είναι μια από αυτές. Χτισμένη τον δωδέκατο αιώνα, υπέστη αρκετές τροποποιήσεις, συνδυάστηκαν πολλές τεχνοτροπίες, αλλά το τελικό αποτέλεσμα αποζημιώνει όλους. Ο σεισμός του 1726, δεν τη λησμόνησε, αλλά της προσέδωσε κάποιες ατέλειες, ειδικά στο κωδωνοστάσιο, που παρέμειναν εσαεί. Με μικρό συμβολικό εισιτήριο, απολαμβάνεις μαρμάρινες δημιουργίες, ψηφιδωτά σχετικά με κάποιες ιδιαίτερες στιγμές του Ιησού Χριστού, και πολλά άλλα, που προσφέρουν την απαραίτητη ψυχική ηρεμία και ανακουφίζουν αν μη τι άλλο από τον ανελέητο μεσημεριάτικο ήλιο.

Η πλατεία όμως, επιμένει στην παραπέρα ξενάγηση του επισκέπτη με το να του προσφέρει κι άλλες εντυπώσεις. Η διπλανή εκκλησία, Σαν Κατάλντο, διαφέρει. Ξεχωρίζει από τους τρεις κόκκινους τρούλους της οι οποίοι εποπτεύουν του όλου τοπίου. Κλασσικός γραμμικός, αραβικός και νορμανδικός ρυθμός, με

οδοντωτές διακοσμήσεις και καφασωτά ψηλά παράθυρα. Στο κέντρο αραβικές αψίδες, θυμίζουν παρελθόν και διδάσκουν ιστορία, κάτω από τους υγιείς φοίνικες στο προαύλιο του ναού, για όποιον φυσικά ενδιαφέρεται και αφιερώσει μερικά λεπτά της ώρας στις σημειώσεις του, όπως άφησαν παρακαταθήκη παλιότεροι πολύπειροι ταξιδευτές, ταλαντούχοι συγγραφείς και εγνωσμένης αξίας φιλόσοφοι.

Ο Francis Bacon, σύμφωνα με πολλούς, μάλλον δεν υπήρξε σοφός, ούτε και κατασκευαστής συστημάτων, αλλά ένας αμετανόητος μεταρρυθμιστής της γνώσης. Παρά το γεγονός ότι ήταν εγωιστής και σκληρός, στην προσωπική του ζωή παρουσιαζόταν συγκαταβατικός, γλυκός, επιεικής και προσηνής. Τα 'Δοκίμιά' του όμως επιδαψιλεύουν ικανοποιητική γνώση σε όποιον έχει την απαιτούμενη υπομονή να εντρυφήσει, μελετήσει και ενστερνισθεί κάποιες αρχές και απόψεις του. Ανάμεσα λοιπόν στα πράγματα που πρέπει να δει και να παρατηρήσει κανείς όταν ταξιδεύει σε άγνωστα μέρη, κι αυτά ομολογουμένως φαίνονται και είναι απελπιστικά πολλά, είναι και οι αυλές των πριγκίπων, τα τείχη και τα οχυρωματικά έργα, τα μέγαρα και οι κήποι αναψυχής, τα

δικαστήρια, όπως επίσης τα εκκλησιαστικά δικαστήρια και οι σύνοδοι. Κι ακόμα να επισκεφτεί τις εκκλησίες και τα μοναστήρια μαζί φυσικά με τα μνημεία που υπάρχουν μέσα σε αυτά. Μας προτρέπει ακόμα να έχουμε μαζί μας σε όλες τις περιπλανήσεις, ένα χάρτη ή ένα βιβλίο που να περιγράφει τη χώρα που επισκεπτόμαστε, κι ακόμα να κρατάμε τις απαραίτητες σημειώσεις για μελλοντική χρήση και κυρίως για δημοσίευση των απαραίτητων εντυπώσεων από τα μέρη που με το ένα ή τον άλλο τρόπο, μας εντυπωσίασαν.

Ίσως στις μέρες του ήταν απελπιστικά λίγα τα στοιχεία που διέθετε, σε αντίθεση με τους καιρούς μας και το χείμαρρο της ψηφιακής γνώσης που περιφέρεται στις ώρες των ενδιαφερόντων μας.

Μερκάτο ντέλα Βουτσιρία

Απαράλλαχτα βουλιαγμένη μέσα σε μια παλιά συνοικία της πόλης, σε ένα πολύβουο πάντοτε δρομάκι, για τα σημερινά βεβαίως δεδομένα. Ίσως να την έκανε περισσότερο γνωστή στους επισκέπτες ο Ρενάτο Γκατούζο με τον πίνακά του 'Λα Βουτσιρία' (1974) γιατί οι κάτοικοι της πόλης τη γνώριζαν από πρώτο χέρι, αφού για πολλά χρόνια δέσποζε στην καθημερινότητα και στις αγορές τους, ενώ για ορισμένους βρισκόταν στο γεωμετρικό τόπο των άμεσων πολυποίκιλων ενδιαφερόντων τους. Χάρτες, ταξιδιωτικοί οδηγοί, ξεναγοί και βιβλία, δεν παύουν να την επαινούν στους καινούργιους επισκέπτες της πόλης με τον ιδιαίτερο τρόπο όλοι τους.

Μια αγορά με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και προσανατολισμένη στην αγορά τροφίμων, ελίσσεται μέσα στα μικρά και στενά δρομάκια της παλιάς πόλης. Το όνομά της προέρχεται από τη διάλεκτο Palermitano και σημαίνει 'θόρυβος', όρος ο οποίος δεν απέχει και πολύ από τη συνήθη κατάσταση και πραγματικότητα της γύρω περιοχής.

Στον πίνακα του Γκατούζο όμως δίνεται μια άλλη όψη της. Απεικονίζεται μια περισσότερο ωραιοποιημένη, ίσως ιδεατή, απεικόνιση των δραστηριοτήτων της αγοράς. Τακτοποιημένα φρούτα μέσα σε καφάσια, ψάρια και λαχανικά, ελιές και τυριά. Κι ακόμα μισό σφαγμένο ζώο, κρεμασμένο από ψηλά από κάποιο σιδερένιο τσιγκέλι. Τα τελάρα, οι πάγκοι και τα καφάσια, ένθεν κακείθεν, μόλις και μετά βίας επιτρέπουν σε μια γυναίκα μέσα στο άσπρο φόρεμά της να περάσει απ' το στενό σοκάκι. Παραδοσιακή αγορά για σήμερα, αφού άλλες περισσότερο ανοικτές, ευπαρουσίαστες και τυπικές, την αντικατέστησαν στα μάτια και τα γούστα των κατοίκων. Το βράδυ την επιλέγουν όσοι είναι επιρρεπείς στα χρώματα αφού τα αναμμένα πολύχρωμα φωτάκια των μικρών καταστημάτων προσδίδουν άλλη μαγεία στο χώρο, πέφτοντας και αντανακλώνοντας πάνω στα ψάρια, τα χταπόδια, τα φρούτα και τα κρέατα. Βαζάκια με μέλι, σάλτσες με σικελικές συνταγές και τόσα άλλα προϊόντα της σικελικής γης σε καθημερινή επίδειξη. Η ζωγραφική πάνω στον πίνακα, αντιπροσωπεύει το θόρυβο, τα χρώματα, ακόμα και τα γούστα του ζωγράφου με μια ισχυρή και καθορισμένη παλέτα χρωμάτων, που τόσο άρεσε στο δημιουργό και στις πινελιές του.

Για κάποιους παλιούς κατοίκους ακόμα αποτελεί συνήθη τόπο καθημερινής συνάντησης, όμως για πολλούς άλλους η διέλευση αποτελεί δρόμο που οδηγεί στη διπλανή πλατεία, την Σαν Ντομένικο, με την πολλάκις χτισμένη, ανακαινισμένη και αλλαγμένη εκκλησία του Αγίου Δομίνικου και τα υπέροχα καφέ και εστιατόρια της πλατείας. Ανήκει φυσικά και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας του Παλέρμου, κι ίσως τελικά γι αυτό κατά τον δέκατο ένατο αιώνα πολλοί γνωστοί, πλούσιοι και ευγενείς, ίσως εκκεντρικοί από μια άποψη, κάτοικοι της πόλης, ζήτησαν να ταφούν εδώ, στα διπλανά παρεκκλήσια του κυρίως ναού, όπου υπερτερεί σαφώς μεν το ψυχρό, αλλά σίγουρα αριστοκρατικότερο μαρμάρينو στοιχείο.

Ο Ρενάτο Γκατούζο (1912-1987), αναμφίβολα, δέσποσε για ολόκληρο τον εικοστό αιώνα στα καλλιτεχνικά δρώμενα της Σικελίας λαμβάνοντας υπόψη και ακολουθώντας την παρακαταθήκη και το ρεύμα του ρεαλισμού. Όπως ισχύει γενικά και για άλλα πολλά μέρη, ο πίνακας του ζωγράφου προσέδωσε την πολυπόθητη αθανασία στην αγορά και στην περιοχή και φυσικά την καρφίτσωσε σε κάποιες σελίδες της ιστορίας της πόλης του Παλέρμο. Τι κι αν έλεγε ο πρίγκηπας Φον Μέτερνιχ (1773-1859) πως οι άνθρωποι που δημιουργούν ιστορία, δεν έχουν χρόνο να τη γράψουν! Οι καθημερινοί ήρωες της πόλης την έγγραφαν και την έφεραν έως εδώ, με το δικό τους τρόπο.

Το επίμαχο θέμα είναι, από εδώ και πέρα, τι;

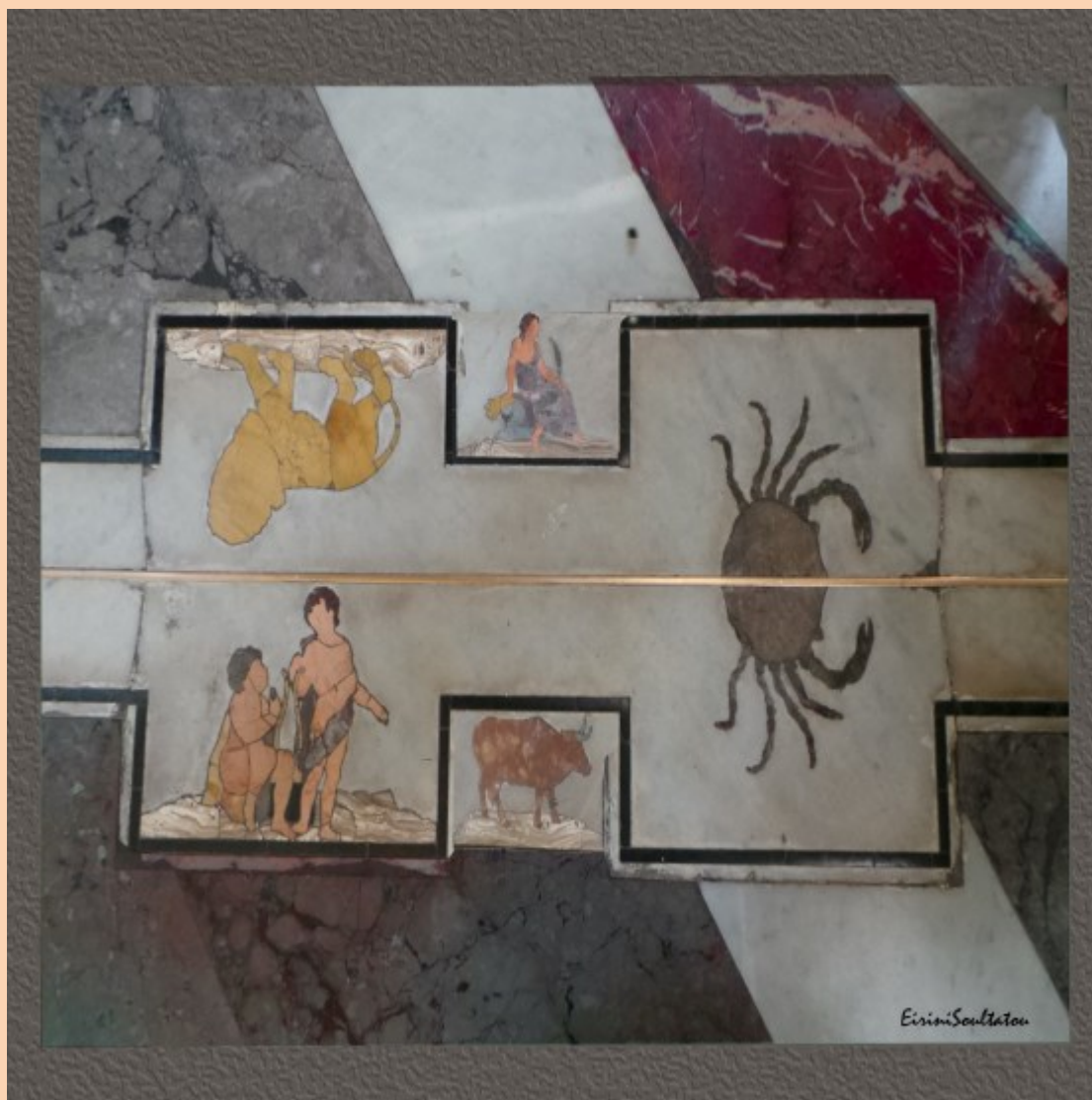
Δεν είναι τυχαίο συνεπώς ότι οι διοργανωτές της EXPO 2015 στο Μιλάνο, που έψαχναν απεγνωσμένα να βρουν ένα κομμάτι της τέχνης που στα μάτια τους θα αντιπροσώπευε την Ιταλία και το πώς η χώρα αυτή σχετίζεται με το επίμαχο θέμα της έκθεσης, δηλαδή τη σίτιση του ολοένα και αυξανόμενου σε πληθυσμό πλανήτη, επέλεξαν τελικά ετούτο τον συγκεκριμένο πίνακα. Από το Μεσαίωνα μέχρι και την Αναγέννηση, υπήρχαν πολλά διεθνώς γνωστά ονόματα για να διαλέξουν, αλλά εκείνοι στράφηκαν οριστικά στον Ρενάτο Γκατούζο. Γεννημένος στη Σικελία ευρηματικός ζωγράφος, αντιφασίστας, με εκφρασμένη την άποψή του κατά της μαφίας, ακομμάτιστος, άθεος, εκφραστής του ιταλικού εξπρεσιονισμού του εικοστού αιώνα και ένα μεγάλο ταλέντο στη μεταφορά του κοινωνικού σχολιασμού σε καμβά. Έτσι ο πίνακας που επελέγη είναι ο 'La Vucciria', μια άποψη της ιστορικής ομώνυμης αγοράς του Παλέρμο. Ο πίνακας σημειωτέον ολοκληρώθηκε το 1974, και από τότε στεγάζεται στο Palazzo Chiaramonte-Steri στην Πλατεία Μαρίνα (Piazza Marina) του Παλέρμο, μέχρι βεβαίως και σήμερα, εκτός κάποιων μικρών χρονικών περιόδων που ταξιδεύει αλλαχού για απόκτηση περισσότερης φήμης, κυρίως στον δημιουργό του.

Τα ζώδια του καθεδρικού ναού του Παλέρμου

Δεν θα το ονομάζαμε πολύ μεσαιωνικό χαρακτηριστικό αφού χρονολογείται από το 1690, αλλά παρ' όλα αυτά αποτελεί ένα από τα πλέον ενδιαφέροντα και αξιοπερίεργα ευρήματα του καθεδρικού ναού της πόλης. Το ηλιόμετρο. Ένα σύνολο σημείων που παραπέμπουν σε ζώδια στο πάτωμα της ανατολικής πλευράς του Duomo σε ευθεία γραμμή και στην κατεύθυνση βορρά-νότου. Επάνω ψηλά από αυτό το εύρημα βρίσκεται μια μικρή τρύπα στην οροφή. Ο συνολικός σχεδιασμός είναι τέτοιος ώστε στο μεσημέρι της ημέρας το κατακαλόκαιρο, το φως που προέρχεται από την τρύπα, πέφτει πάνω στο μέσα σημάδι του Καρκίνου, και έξι μήνες αργότερα, το μεσημέρι της ημέρας στο

μέσον του χειμώνα, μπορεί να δει κανείς το φως στο σημείο του Αιγόκερου, στο αντίθετο άκρο της γραμμής.

Φυσικά δεν υπάρχουν μόνο αυτά τα ζώδια εντός του καθεδρικού ναού. Πιο δίπλα, στο εσωτερικό πάντα, στο παρεκκλήσι της Αγίας Ροζαλίας υπάρχουν και φυλάσσονται τα λείψανα της πολιούχου της πόλης. Η όλη δομή βρίσκεται επάνω σε άλλης παλιότερης χριστιανικής δομής η οποία βεβαίως είχε μετατραπεί κάποια στιγμή και σε τζαμί. Από τότε προστέθηκαν μπόλικά στοιχεία, έτσι ώστε να υπάρχει μείξη αρκετών τεχνοτροπιών. Ψηλοί πύργοι με διπλά λογχοειδή παράθυρα τα οποία ποιος μπορεί να τα δει εκεί ψηλά, πανέμορφος τρούλος που προστέθηκε στα τέλη του δέκατου όγδοου αιώνα, κι

ακόμα μικρότεροι τρούλοι λίγο χαμηλότερα βέβαια, με χρώμα που ελκύει ευχάριστα το κουρασμένο από την πολυχρωμία και ποικιλία των αρχιτεκτονικών δημιουργημάτων, μάτι. Τα έγχρωμα πλακίδια προσέδωσαν χάρη κι ομορφιά ατενίζοντας την όλη δομή από το εξωτερικό προαύλιο και φυσικά κερδίζουν ακριβοδίκαια το δικό τους μερίδιο και αποθηκευτικό χώρο στην προτίμηση της ψηφιακής κάμερας.

Αυτό που τρομάζει όμως ετούτες τις δύσκολες μεσημεριανές ώρες δεν είναι η φρικτή θερμοκρασία του περιβάλλοντος, ο αριθμός των ενδιαφερομένων επισκεπτών για διάφορους φυσικά λόγους ο καθένας τους, ούτε τίποτα άλλο παρά η τεράστια διαφήμιση της γνωστής και περισπούδαστης ομολογουμένως βαυαρικής εταιρείας αυτοκινήτων με το απύθμενο εκτόπισμα σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή, και όχι μόνο, ήπειρο. Η μισή πρόσοψη του καθεδρικού καλύπτεται απροκάλυπτα από το μεγάλο πανί με τη φιγούρα του καινούργιου και ελπιδοφόρου μοντέλου της αυτοκινητοβιομηχανίας. Βεβαίως με τη σύμφωνη γνώμη και τις σχετικές ευλογίες της καθολικής εκκλησίας, η οποία πάντοτε είχε

κάποια κλίση προς την οικονομική όχθη όλων των θεμάτων. Κι αυτά βεβαίως για την ικανοποίηση των σχετικών και πολυποίκιλων στόχων της.

Το 1624 Παλέρμο βίωσε μια φρικτή μάστιγα πανούκλας. Η Αγία Ροζαλία εμφανίστηκε στο όραμα ενός κυνηγού έξω από την πόλη. Ο κυνηγός πήγε σε ένα σπηλιά που εμφανίστηκε μπροστά του στο όραμα και εκεί βρήκε τα οστά της Αγίας Ροζαλίας με μια σχετική επιγραφή στον τοίχο που έγνεφε προς αυτόν. Η Αγία Ροζαλία γεννήθηκε το 1130 μ. Χ. και πέθανε το 1166 μ. Χ. Λέγεται ότι έζησε ολόκαιρη τη ζωή της σε συνθήκες ακραίας θρησκευτικής ευλάβειας. Οι μύθοι ισχυρίζονται ότι οδηγήθηκε σε μια σπηλιά στο όρος Πελεγκρίνο, στην άκρη του Παλέρμο, από δύο αγγέλους για να πεθάνει μέσα στη μοναξιά. Ένας άλλος μύθος λέει ότι διέταξε τον κυνηγό να συλλέξει τα οστά της και να τα μεταφέρει σε πομπή στους δρόμους του Παλέρμο. Τρεις ημέρες μετά την πομπή, η μάστιγα της πανούκλας, σταμάτησε. Η πόλη τη γιορτάζει κάθε χρόνο με μια σχετική γιορτή στη Σικελία, μεταξύ 1ης και 15 Ιουλίου.

Μπροστά από τον καθεδρικό ναό βρίσκεται ένας πλωτήρας του γλύπτη Salvatore Rizzuti με το άγαλμα της Αγίας Ροζαλίας, πολιούχου του Παλέρμο. Το σώμα της βρέθηκε στην περιοχή γύρω από το Παλέρμο, και όταν το έφεραν μέσα από την πόλη, πολλοί άνθρωποι θεραπεύτηκαν από την πανούκλα ... έτσι οι κάτοικοι ετούτης της πόλης πιστεύουν ότι ήταν ένα θαύμα, και το καλοκαίρι υπάρχει ένα φεστιβάλ κάθε χρόνο προς τιμήν της. Ο πλωτήρας και το άγαλμα της ανάστημα της Αγίας Ροζαλίας, είναι το κεντρικό θέμα της παρέλασης κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ.

Ένα όμορφα στολισμένο άρμα που καλύπτεται με τριαντάφυλλα, χρησιμοποιείται για τον εορτασμό. Τα απομεινάρια της μεταφέρονται μέσα από τους δρόμους του Παλέρμο κάθε χρόνο, ακριβώς όπως έγινε και κατά το ξέσπασμα και κατά τη διάρκεια του λοιμού, το 1624. Ο Salvatore Rizzuti είναι φημισμένος καλλιτέχνης και γλύπτης θρησκευτικών και κοσμικών έργων, και κατέχει την έδρα της Γλυπτικής στην Ακαδημία Καλών Τεχνών στο Παλέρμο.

Ο πλωτήρας και το άγαλμα της Αγίας Ροζαλίας του Salvatore Rizzuti, μπροστά από τον καθεδρικό ναό του Παλέρμο.

Τα λείψανα της Αγίας Ροζαλίας στον καθεδρικό ναό.

Το δράμα της Σαντούτσα

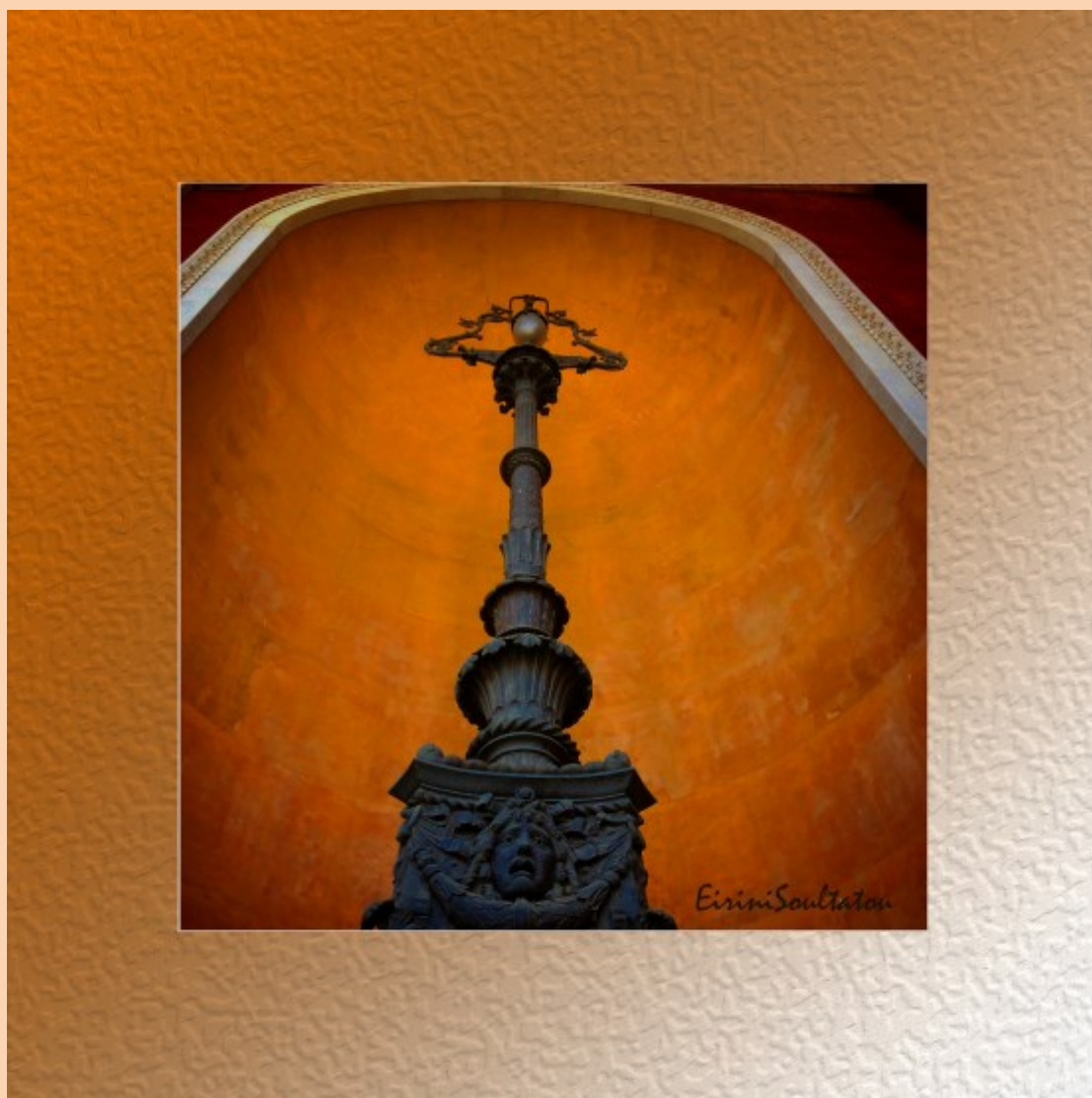

Στη μέση μιας μεγάλης πλατείας, της Πιάτσα Τζουζέπε Βέρντι, πως αλλιώς άλλωστε να την ονομάσει κανείς, βρίσκεται ένα μεγάλο θέατρο, η κατασκευή του οποίου ολοκληρώθηκε μόλις το 1897. Η ξακουστή Όπερα του Παλέρμο. Οι εργασίες βεβαίως είχαν αρχίσει από το 1864. Η κατασκευή και ανέγερσή του όμως, κόστισε τη θυσία, για να ακριβολογούμε οριστική εξαφάνιση, κάποιων άλλων σοβαρών αρχιτεκτονικών δομών. Βεβαίως η όλη κατασκευή, οι κίονες κορινθιακού ρυθμού μπροστά, ο περιβάλλον χώρος, αλλά κυρίως το εσωτερικό του αποζημιώνουν και τον πλέον αντιδραστικό και αδιάφορο περί τα μουσικά ή έστω αρχιτεκτονικά δρώμενα και εξελίξεις.

Ένα νεανικό, όχι και τόσο, συγκρότημα, μπροστά ακριβώς από την είσοδο του κυρίως κτιρίου, ασχολείται με κάποια ξεχασμένα αμερικάνικα ροκ κομμάτια και μπαλάντες που παραπέμπουν στη μακρυνή αμερικάνικη δύση, τριγύρω αρκετοί νέοι, που ούτε που νοιάζονται για τον εκκωφαντικό θόρυβο των οργάνων των μελών του συγκροτήματος με τους αυτοσχέδιους ενισχυτές, εδώ, αναμένουν την παρέλευση κάποιων ωρών, έχουν ακόμα κάποια χρονικά περιθώρια έως ότου αρχίσει η προέλευση των εραστών αυτού του μουσικού ιδιώματος με τις τόσο

βαθιές ρίζες σε τούτους τους γεωγραφικούς παραλλήλους και η ιεροτελεστία της ημέρας.

Τι σχέση έχουν όμως ετούτες τις όμορφες απογευματινές στιγμές, με το τραγούδι του Φεβρουαρίου του 1977, 'Hotel California', από το ομώνυμο άλμπουμ των Eagles; Μέσα σε αυτό, για να θυμηθούμε κάποιες παραμέτρους, οι στίχοι του υφαίνουν τεχνηέντως ένα σουρεαλιστικό παραμύθι στο οποίο ένας κουρασμένος ταξιδιώτης ελέγχει το πολυτελές ξενοδοχείο που διάλεξε. Το ξενοδοχείο αρχικά φαίνεται ελκυστικό και δελεαστικό, αλλά καταλήγει να αποδειχτεί ένα εφιαλτικό μέρος από το οποίο δεν μπορείς να φύγεις ποτέ, "you can check out anytime you like, but you can never leave". Το τραγούδι ήταν μια αλληγορία για τον ηδονισμό, την αυτοκαταστροφή, και την απληστία στη

μουσική βιομηχανία, όπως εξελίχτηκε η κατάσταση στα τέλη της δεκαετίας του 1970, ένα τραγούδι για το σκοτεινό υπογάστριο του αμερικανικού ονείρου και για την υπερβολή στην Αμερική.

Σήμερα όμως, οι αίθουσες του θεάτρου Μάσιμο είναι καθαρισμένες, οι θέσεις καθορισμένες, το προσωπικό στη θέση του, κι όλα έτοιμα για το μεγάλο σκοπό και θέαμα. Η μονόπρακτη όπερα, 'Καβαλερία Ρουστικάνα' ή 'Αγροτική Ιπποσύνη' σε ελεύθερη μετάφραση, σε μουσική του Πιέτρο Μασκάνι, θα ξετυλίξει για ακόμα μια φορά την ιστορία της, που βασίστηκε πάνω στο ομώνυμο διήγημα του Τζιοβάνι Βέργκα. Παρουσιάστηκε όμως για πρώτη φορά στη Ρώμη, το 1890, αλλά η υπόθεσή της έλαβε χώρα σε ένα σικελικό χωριό.

Ο Τουρίντου θα ακουστεί να τραγουδάει το ‘Άχ, Λόλα, όμορφη σαν τα λαμπρά άνθη της Άνοιξης’, με το άνοιγμα της όπερας. Ήταν πολύ ερωτευμένος με τη Λόλα, αλλά επιστρέφοντας στο χωριό του τη βρήκε παντρεμένη με τον Άλφιο, κι έτσι αναγκαστικά στρέφει το ενδιαφέρον του προς τη Σαντούτσα, η οποία τον αγαπάει μεν, αλλά μέσα της επιφιλοχωρεί η σκέψη ότι εκείνος θα ξαναγυρίσει κάποια στιγμή και με κάποιο τρόπο στη Λόλα. Πολλές σκηνές και δράματα παίζονται μέσα στην εκκλησία του χωριού, συνομιλίες, διάλογοι, αθώες και όχι κατηγορίες ένθεν κακείθεν, μονομαχίες στα σικελικά χωράφια, και το δράμα όπως πάντοτε λύνεται με τους αναπόφευκτους θανάτους, όπως άλλωστε και στις περισσότερες παρεμφερείς περιπτώσεις. Αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα δείγματα του βερισμού, δηλαδή της ρεαλιστικής όπερας που άνθισε σε τούτη τη χώρα κατά τα τέλη του δέκατου ένατου και τις αρχές του εικοστού αιώνα. Προηγουμένως ο Μασκάνι ήταν ένας άσημος και άγνωστος μουσικός, αλλά μετά από αυτή εξασφάλισε την ευρύτερη προβολή και αποδοχή και φυσικά την ελκυστική αθανασία. Όταν βεβαίως πέθανε, στις 2 Αυγούστου του 1945 στη Ρώμη, οι ιταλικές αρχές απουσίαζαν ενοχλητικά από την κηδεία του.

Τα κρυωμένα αγάλματα της πλατείας Πολυθέαμα

Γουστόζικη πλατεία, γι αυτό άλλωστε συγκεντρώνει αφθονία νέων υπάρξεων. Πολλά κι ενδιαφέροντα κτίσματα στις γωνίες της. Θέατρα, εστιατόρια, μουσεία πιο πέρα, καφέ, κήποι, πανύψηλοι φοίνικες, αγάλματα έρμια του βίτσιου και της κάθε ιδιορρυθμίας του καιρού. Απόψε όμως, δεν θα κρυώσουν. Η θερμοκρασία ούτως ή άλλως είναι ανεβασμένη. Φροντίζουν πέρα των άλλων, οι πολυπληθείς νέοι που εμφιλοχωρούν στους κήπους της πλατείας κάνοντας παρέα στα γυμνά αγάλματα.

Οι μοναχοί με τους καφέ χιτώνες

Οι παπάδες με τα μαύρα ράσα, λένε στο Παλέρμο, σου φέρνουν κακές ειδήσεις, αλλά με τα άσπρα σε πάνε στο νεκροταφείο. Ίσως όμως να μην έχουν άδικο! Γι αυτό και οι μοναχοί Καπουτσίνι από το ιστορικό αυτό ιερό τάγμα των καθολικών, φορούν απαραίτητως το γνωστό μανδύα με τα καφέ χρώματα, την κουκούλα και το χοντρό σχοινί ζωσμένο στη μέση. Δεν σκοπεύουν να σε πάνε, αν τους ακολουθήσεις, ούτε στον κόσμο των ζωντανών, αλλά ούτε και σε εκείνο των νεκρών. Οι ταριχευμένες μούμιες κάτω στις κατακόμβες των Καπουτσίνων ανήκουν αποκλειστικώς στο δικό τους ιδιόρρυθμο βασίλειο. Χρόνια πολλά, δεκαετίες, αιώνες κάποιιοι, βρίσκονται αφυδατωμένοι, διψασμένοι, με ζαρωμένο προσωπείο, αρκετοί παραγεμισμένοι με άχυρα και άλλα συνήθη υλικά στις κοιλότητες του σώματός τους για να δείχνουν καλύτεροι, ντυμένοι με τις στολές που φορούσαν στην επίγεια ζωή τους για να ξεχωρίζουν από τους συνήθεις νεκρούς, κάποιοι με φορμόλη τελευταία, άλλοι μετά από έγχυση ειδικά παρασκευασμένης ζωοφόρου δραστικής ουσίας μέσα στις αρτηρίες τους, μερικοί με το δραστικότερο αρσενικό σε παλιότερους καιρούς, άλλοι δεμένοι από την πλάτη και κρεμασμένοι με χοντρά σκουριασμένα σύρματα, κι άλλοι ξαπλωμένοι στις παμπάλαιες και βαθιές εσοχές των υγρών, ξεφλουδισμένων και μουχλιασμένων τοίχων, ακατάβλητες όπως φαίνεται στο χρόνο, σε ξύλινα φέρετρα που ακόμα αντέχουν, βρίσκονται στο δικό τους κόσμο.

Κι όταν τελειώσει το απόγευμα, κι ο ήλιος πέσει πέρα μακριά στη θάλασσα, και φύγουν οι πιστοί καθημερινοί επισκέπτες τους, οι διάδρομοι απαλλάσσονται από τους περίεργους ζωντανούς, ερημώνονται, αλλά γίνονται πλέον, για ακόμα μια νύχτα, αποκλειστικά δικοί τους. Καθολικοί μοναχοί, αλλά και οι απαραίτητοι πλούσιοι και ευγενείς της περιοχής, όλοι αναζήτησαν απεγνωσμένα και χρησιμοποιώντας όλους τους δυνατούς τρόπους την εγγραφή τους στους καταλόγους της πολυπόθητης αιωνιότητας, έστω και αρκετοί λαϊκοί καταβάλλοντας το αναλογούν και βεβαίως πολύτιμο για την καθολική εκκλησία

αντίτιμο στους Καπουτσίνους. Κι αυτή όπως φαίνεται ανήκει τελικά σε όλους τους θαμώνες της κατακόμβης, επώνυμους και μη, ευγενείς και συνήθεις καθημερινούς.

Κι αν κάποιοι ισχυρίστηκαν ότι η ιστορία γράφεται αποκλειστικά από τους νικητές, στην προκειμένη περίπτωση της κατακόμβης των Καπουτσίνων

γράφτηκε και φυσικά συνεχίζει, από όλους εκείνους που απαρνήθηκαν τον κόσμο και των ζωντανών και των πεθαμένων. Κυρίως όμως, το δεύτερο!

Οι ξανθές μπούκλες της μικρής Ροζαλίας Λομπάρντο

Η Ροζαλία Λομπάρντο (Rosalia Lombardo), γεννήθηκε το 1918 και πέθανε στις 6 Δεκεμβρίου του 1920. Πέθανε από αναπνευστική λοίμωξη, η οποία ήταν πιθανότατα πνευμονία. Ο πατέρας της Ροζαλίας, ήταν διάσημος στρατηγός. Ο θάνατος της μικρής κόρης του, του προκάλεσε τόση θλίψη ώστε αποφάσισε να καλέσει τον πιο διάσημο ταριχευτή της Σικελίας, Alfredo Salafia, για να μνημονεύσει την αγαπημένη του κόρη. Η κυβέρνηση της Σικελίας χορήγησε ειδική άδεια και πρόσβαση στην οικογένεια της Ροζαλίας, για να αναπαυθεί η κόρη τους στη κατακόμβη των Καπουτσίνων. Η κυβέρνηση είχε θέσει την ταφή στην κατακόμβη των Καπουτσίνων εκτός νόμου το 1881, λόγω των κινδύνων που εγκυμονούσε στην υγεία. Η Ροζαλία είναι η μόνη εξαίρεση σε αυτόν τον νόμο και ο πατέρα της πρέπει να έκανε τα αδύνατα δυνατά για να έχει την όμορφη και μικρή κόρη του, παντοτινά αναπαυμένη στον τάφο.

Ο πρώτος διάδρομος φιλοξενεί Φραγκισκανούς μοναχούς, πτώματα και κρανία, που στηρίζονται εδώ κι εκεί με καλώδια και σχοινιά. Τα κούφια μάτια των μοναχών, άδεια και κρύα. Μερικές φορεσιές των νεκρών, ίσως απαιτούν αλλαγή. Η παραμονή σε ετούτο το βάθος σε συνδυασμό με τους νεκρούς τριγύρω στο περιβάλλον, προκαλούν σε κάποιους κλειστοφοβία. Στο τέλος του διαδρόμου των μοναχών, βρίσκεται άθικτο το δωμάτιο αποξήρανσης των νεκρών, το οποίο περιέχει το colatoio. Παλιότερα υπήρχαν αρκετοί αποχετευτικοί σωλήνες από τερακότα, αλλά σήμερα λείπουν. Η συντήρηση της κατακόμβης, λέγεται ότι αποτελεί αποκλειστικό έργο των μοναχών. Όλα τα χρόνια που πέρασαν, οι μοναχοί κατέγραψαν και αναδιοργάνωσαν τους καταλόγους και τα πτώματα ξανά και ξανά. Κάποια φέρετρα βρίσκονται ενταφιασμένα στο δάπεδο με εμβλήματα της ζωής του θανάτου και των θαυμάτων, παράδοση που παραπέμπει στην εποχή των Βουρβόνων, αφού ήταν συχνό φαινόμενο στη Σικελία την εποχή πριν από την Εθνική Ενοποίηση της Ιταλίας.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1900, εμφανίστηκε και έδρασε ο Alfredo Salafia, ο οποίος και έγινε ο πιο διάσημος ταριχευτής του Παλέρμο. Ίσως έμεινε γνωστός και για την ταρίχευση της Ωραίας Κοιμωμένης του Παλέρμο, δηλαδή της Ροζαλίας Λομπάρντο (Rosalia Lombardo).

Ο διάδρομος όπου βρίσκεται η μικρή Ροζαλία, έχει δύο μεγάλα παράθυρα. Κάποιες μορφές εδώ κι εκεί τριγύρω, παραπέμπουν στο γνωστό πίνακα 'η κραυγή' του Έντουαρντ Μουνκ. Στη μέση του διαδρόμου φαίνεται να αναπαύεται η Ωραία Κοιμωμένη του Παλέρμο, η Ροζαλία Λομπάρντο (Rosalia Lombardo). Λίγο η ηλικία της, κάτι η έκφρασή της, ίσως ο αναπάντεχος θάνατός της από βρογχοπνευμονία, δημιούργησαν το δικό της μύθο που έχει ταξιδέψει αρκετά. Το σώμα της βρίσκεται τοποθετημένο σε μια εξειδικευμένη συσκευή παραγεμισμένη με άζωτο. Είναι εξαιρετικά δύσκολο βέβαια για να δει

κάποιος την κοπελίτσα με μεγάλη λεπτομέρεια μέσα από το γυαλί, αλλά σίγουρα μοιάζει με ζωντανή κούκλα. Οι ξανθιές της μπούκλες της είναι ακόμα τέλεια διατηρημένες. Πάνω στο φέρετρο, ένας ανάγλυφος χρυσός σταυρός, τα ρούχα της εξακολουθούν να είναι άθικτα και απαλλαγμένα από τη διάβρωση. Φεύγοντας από εκείνο το σημείο δεν νοιώθεις τύψεις που αφήνεις μόνη τη Ροζαλία, γιατί φροντίζουν να της κρατούν παρέα οι υπόλοιποι αμέτρητοι επισκέπτες, το απόγευμα οι μικροί της φίλοι έξω από τις κατακόμβες, και το βράδυ όταν κοιμάται οι μεγάλοι προστάτες της που την προσέχουν ως πραγματικά πολύτιμο απόκτημα, και ανελλιπώς, δεκαετίες τώρα!

Ο προηγμένος επιστημονικός έλεγχος των υπόγειων ψυχών

Σε λίγο θα υποστούν κι άλλα βάσανα και ταλαιπωρίες! Μετά τις απαραίτητες ακτινογραφίες και έλεγχο στον οποίο υποβλήθηκαν πολλοί κάτοικοι της κατακόμβης με τον κλασσικό όμως τρόπο, όπως τόσο εύστοχα και ικανοποιητικά προέβλεψε και εξυπηρέτησε ο εμπνευστής τους, ήρθε η σειρά πλέον μερικών γνωστών και πολύπλοκων ακτινολογικών, επί του παρόντος, εξετάσεων. Κάποιοι νεκροί φυσικά, ήδη εξετάστηκαν!

Αναφερόμαστε στην υπολογιστική ή αξονική τομογραφία, αφού κάπου είκοσι από τους νεκρούς μεταφέρθηκαν έξω από την κατακόμβη, χωρίς να τους ρωτήσουν φυσικά, σε μερικά εργαστήρια αυτού του εξυπηρετικού μηχανήματος απεικονιστικής ακρίβειας, πράξη άκρατης ιεροσυλίας για μερικούς αφού αναστάτωσαν με τον τρόπο τους το βασίλειο των νεκρών, και τους ‘έκοψαν’

υπολογιστικά, σε τομές δηλαδή, ώστε να διαπιστωθούν τα τυχόν προβλήματα των σωμάτων που πλέον μετετράπησαν με διάφορους τρόπους και είναι εδώ και καιρό ως διάσημες υπόγειες μούμιες του Παλέρμου. Φυσικά όλα αυτά μετά από ανάλογη αίτηση των επιστημόνων, ιατρών και θεολόγων, και τη θετική ανταπόκριση των υπευθύνων της κατακόμβης Καπουτσίνων μοναχών. Το επιχείρημα των πρώτων, ίσως και η αγωνία των δεύτερων, ήταν αρκούντως αφοπλιστικό. Η εξέταση που θα γίνει στα ταλαιπωρημένα έως σήμερα πτώματα, θα έρθει ως βοηθός της καλύτερης διατήρησης των μουμιών, αφού θα διαπιστώσει τυχόν παραλείψεις ή άτυπους και ελλιπείς τρόπους μουμιοποίησης των εδώ και αιώνες νεκρών σωμάτων, που έλαβαν χώρα πέραν του κλασσικού τρόπου που είχαν εισαγάγει στην καθημερινή πρακτική τους οι Καπουτσίνοι μοναχοί στους αιώνες που πέρασαν. Κι ίσως ακόμα θα διαπιστώσει συγκρίνοντας διαφορές στη διατήρηση των πτωμάτων ανάλογα με τον τρόπο μουμιοποίησης που κάποτε έλαβε χώρα, δείχνοντας φυσικά προς την πλευρά της καλύτερης και πλέον αποτελεσματικής τεχνικής.

Το μεγάλο ταξίδι των μουμιών από τις κατακόμβες στα ιατρικά εργαστήρια

Φαίνεται όμως πως δεν είναι γραφτό και αυτό για πολύ διάστημα. Σύντομα θα ακολουθήσουν κι άλλες, όχι απαραίτητως ακτινολογικές, αλλά προηγμένη από επιστημονική σκοπιά πάντοτε εξέταση γενετικών ιδιοτήτων με τη μελέτη του αλάνθαστου, για τις μέρες μας τουλάχιστον, δεσοξυριβοζονουκλεϊνικού οξέος (DNA) από μικροσκοπικούς ιστούς των λειψάνων της κατακόμβης. Οι διπλές

έλικες του μορίου τους κι η σειρά των αμινοξέων, θα αποκαλύψουν με μεγάλη ακρίβεια όσα η εξέταση αυτή υπόσχεται και φυσικά τηρεί όπως πάντα και με το παραπάνω τις υποσχέσεις της, όπως έδειξαν τα χρόνια, μέχρις ότου φυσικά περιθωριοποιηθεί και αποσυρθεί και αυτή από τον παντοδύναμο χρόνο.

Ο καθεδρικός ναός του Μονρεάλε

Πολλά υποσχόμενη κι η σημερινή μέρα, όπως προοιωνίζεται από τον ορίζοντα. Τα ήρεμα νερά του λιμανιού αναταράσσονται κάπως, μαζί με τις σελίδες των καθημερινών εφημερίδων, των ηλεκτρονικών ενημερωτικών ιστοσελίδων, των ασθενοφόρων, μεγάλου μέρους της αστυνομικής δύναμης της περιοχής, και ακόμα τις οθόνες των τηλεοπτικών δεκτών με τα συνεχόμενα έκτακτα δελτία ειδήσεων, από τις καραβιές ανυπεράσπιστων μεταναστών, εκείνων των τυχερών που κατόρθωσαν επιτέλους να φτάσουν έως εδώ, στον ενδιάμεσο σταθμό ίσως του μεγάλου ταξιδιού τους, ικανοποιώντας κάποιες βαθύτερες προσωπικές ανάγκες τους, επί του παρόντος τουλάχιστον, δηλαδή το πολυπόθητο ευρωπαϊκό όνειρο, κι αφήνοντας πίσω στη λήθη όλους εκείνους που για κάποιους καθαρά πρακτικούς λόγους πέρασαν στην άλλη όχθη, εκείνη της ανυπαρξίας.

Πόσο κοντά άραγε βρίσκεται ετούτο το παράτολμο, δύσκολο και δύστροπο, αλλά όπως δείχνει η ιστορία και η στατιστική, εγχείρημα με κάποια άλλα στην αντίπερα όχθη του Ατλαντικού Ωκεανού, εκείνα που σχεδόν πάντοτε είχαν και έχουν ακόμα σχέση με τις μάζες των πάμφτωχων μεξικανών και κάποιων γειτόνων τους που προσπαθούν έναντι οιοδήποτε τιμήματος να εισέλθουν στο έδαφος των Ηνωμένων Πολιτειών, ή τη γη της επαγγελίας όπως τουλάχιστον ευελπιστούν;

Ακόμα αντανακλάται στο μακρινό ορίζοντα φέρνοντας κοντά τη θέα, ίσως την υποψία κάποιων μαυριδερών απογοητευμένων αλλά και αποφασιστικών ταυτόχρονα υπάρξεων κάτω στη έρημο της Αριζόνας, νότια από την πόλη της Τουσον, στα σύνορα με το Μεξικό. Γύρω στα δέκα δολάρια η ολόημερη

αγροτική εργασία στις οικίες των Αμερικανών, όπως μου εξομολογούνταν, και η συνεχόμενη σχετική τους συγκάλυψη ή το επιμελές κρύψιμο κατά τη διάρκεια της νύχτας.

Ανηφορίζοντας όμως σιγά-σιγά προς τα υψίπεδα, λίγο έξω από την πόλη του Παλέρμου, ατενίζοντας την πρωινή πόλη από εκεί, στο δρόμο για τον καθεδρικό του Μονρεάλε, όλα αυτά αφήνονται πίσω. Στα ανηφορικά στριφογυριστά

δρομάκια, με το πράσινο περιβάλλον τριγύρω, τα άφθονα δέντρα, μετά το πάρκινγκ των λεωφορείων και αυτοκινήτων, πριν από την είσοδο του καθεδρικού ναού του Μονρεάλε, ο χώρος εμπλουτίζεται με εικόνες παραδοσιακές και συνήθειες του μεγάλου νησιού. Πεντακάθαροι οι δρόμοι χωρίς αυτοκίνητα, ικανές πέτρες κάτω για μεγαλύτερη διάρκεια ζωής και αντοχής, κι η κίνηση ολοένα να μεγαλώνει. Κάποια κεραμικά αναμνηστικά, πιάτα, διακοσμητικά, υφαντές δημιουργίες και τόσα άλλα που χαρακτηρίζουν το νησί, βρίσκονται κρεμασμένα έξω από τα καταστήματα, αναζητώντας επίδοξους αγοραστές.

Τι είναι άραγε λοιπόν εκείνο το μυστικό και κάνει ετούτο τον καθεδρικό ναό τόσο φημισμένο και επισκέψιμο; Εντός και εκτός των τειχών; Η ηρεμία του

τοπίου, έξω από την πολύβουη πόλη και πρωτεύουσα της Σικελίας; Μα 'όταν δεν μπορούμε να βρούμε την ειρήνη στον εαυτό μας είναι μάταιο να την αναζητάμε αλλού', λέει ακόμα σήμερα η γνωστή σικελική παροιμία! Τότε λοιπόν;

Δρόμοι και γωνιές του Παλέρμου

Σε τούτη τη γωνιά της βορειοδυτικής Σικελίας, στη μέση της Μεσογείου, αφθονούν οι εκπλήξεις. Δρόμοι παμπάλαιοι, βρώμικα στενοσόκακα, γωνιές που έλκουν το ανυπόμονο μάτι για διάφορους προφανώς λόγους, σκουπίδια ανακατεμένα με ρινίσματα ιστορίας, ανθεκτικά τείχη, περίτεχνες και ανθεκτικές πόρτες, εκκλησίες, όλα δίπλα σε καθημερινά παιχνίδια των αδιάφορων μικρών και ανυποψίαστων υπάρξεων που περί άλλων τυρβάζουν! Η ιστορία και οι πρωταγωνιστές της, γι αυτούς, μπορούν βεβαίως να περιμένουν!

Δεν θα μπορούσε φυσικά να γίνει κι αλλιώς! Προαιώνιος κανόνας, χωρίς μάλιστα εξαιρέσεις!

‘Η ζωή των νεκρών βρίσκεται στη μνήμη των ζωντανών’, έλεγε κάποια στιγμή ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρων (106 π. Χ.- 43 π. Χ.), γνωστότερος απλώς ως Κικέρων, Ρωμαίος φιλόσοφος, δικηγόρος, πολιτικός, μεγάλος ρήτορας, πεζογράφος και συνταγματολόγος. Ίσως, θα προσθέταμε με κάποια δόση επιπολαιότητας, a posteriori, των μεγαλύτερων κάπως σε ηλικία!

Άλλα έργα του ιδίου

- Μια απόπειρα σκιαγράφησης του Χανς Φάλλαντα, Ηλεκτρονικές εκδόσεις 24grammata.com (Σειρά: εν καινώ, αριθμ. σειράς 109). Ηράκλειο Κρήτης, 2015
- Ποιητές του Αζερμπαϊτζάν-Εικονογραφημένο Ημερολόγιο 1915. Ειδική έκδοση των ΒΗΤΑ Ιατρικών Εκδόσεων. Αθήνα, 2015.
- Ιστορικά στοιχεία και άλλα παραλειπόμενα της εξέλιξης της Ανατομικής. ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις. Αθήνα, 2014.
- Ο Κνουτ Χάμσουν στη Χώρα των Θαυμάτων (e-book). Ηλεκτρονικές εκδόσεις 24grammata.com (Σειρά: εν καινώ, αριθμ. σειράς 88). Ηράκλειο Κρήτης, 2014.
- Επιστρέφοντας στο Δρόμο του Μεταξιού (e-book). Ηλεκτρονικές εκδόσεις 24grammata.com (Σειρά: εν καινώ, αριθμός σειράς 80). Αθήνα, 2014.
- Μυθικές Πολιτείες της Ανατολής-Εικονογραφημένο Ημερολόγιο του 2014. Ειδική έκδοση των ΒΗΤΑ Ιατρικών Εκδόσεων. Αθήνα, 2014.
- Παράπλευρες σημειώσεις και μελετήματα. Ηλεκτρονικές εκδόσεις 24grammata.com (Σειρά: εν καινώ, αριθμός σειράς 60). Αθήνα, 2014.
- Τυνησία - Η πύλη της ερήμου. Ηλεκτρονικές εκδόσεις 24grammata.com (Σειρά: εν καινώ, αριθμός σειράς 59). Αθήνα, 2014.
- Οδοιπορικό στη Σοβιετική και Νέα Βαλτική. ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις. Αθήνα, 2013.
- Στη... σιωπηρή Ζωροαστρική πόλη της Γιαζντ (e-book). Ηλεκτρονικές εκδόσεις 24grammata.com (Σειρά: εν καινώ, αριθμός σειράς 46). Αθήνα, 2013.
- Η Ιστορία της Ισλαμικής Ιατρικής. ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις. Αθήνα, 2011.
- Ενδοκρινείς όγκοι του πεπτικού συστήματος. Ιατρικές Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδη. Αθήνα, 1990.
- Παθήσεις παραθυρεοειδών αδένων. Αθήνα, 1989

ISBN: 978-618-80957-5-5

νέο e-book

24grammata.com

σειρά: εν καινώ, αρ. σειράς: 140